

Laurențiu Constantiniu, *Uniunea Sovietică între obsesia securității și insecurității* (cuvânt înainte de academician Dinu C. Giurescu), București, Editura Corint, 2010, 384 p.

Interesul pentru studiul problematicii securității/insecurității unuia dintre actorii balanței bipolare de putere a Războiului Rece – Uniunea Sovietică – s-a menținut și după disoluția sa, formalizată în 1991. În acest sens, activitatea de identificare și valorificare a surselor, o lungă perioadă de timp aflate sub statut secret, a fost însoțită de un amplu efort analitic, cu rezultate notabile în planul cercetării științifice.

Lucrarea *Uniunea Sovietică între obsesia securității și insecurității*, elaborată de Laurențiu Constantiniu, specialist al problematicii sovietice, se înscrie pe coordonatele acestui lăudabil efort și aduce un plus evident de cunoaștere în domeniu. Totodată, lucrarea surprinde aspecte variate ale fundamentării conceptului de securitate în variantă sovietică, deslușește jocul de interese al Moscovei, pe fondul marii confruntări Est-Vest și analizează procesul de satelitizare al statelor de „democrație populară”.

La mijlocul secolului al XX-lea, omenirea se confrunta cu o serie de situații complexe care angajau îndeosebi superputerile Uniunea Sovietică și Statele Unite. După Al Doilea Război Mondial, relația dintre cei doi hegemoni ai lumii bipolare, evidențiată printr-un amestec permanent de complicitate și rivalitate, a modelat pentru o lungă perioadă de timp evoluția relațiilor internaționale în Europa și în lume.

Politica de securitate și apărare a unui stat cuprinde un ansamblu de principii, norme, modalități și organisme abilitate, pe care statul și le propune și le realizează pentru îndeplinirea unor obiective în acord cu interesele sale fundamentale.

În primul capitol al lucrării, autorul procedează la prezentarea permanențelor istoriei ruse, la definirea conceptului de *glacis* și la fixarea limitelor securității proprii asumate de puterea sovietică, amenințată de pericolul „încercuirii capitaliste”.

Analiza profundă și laborioasa cercetare efectuată de autor evidențiază în capitolul doi, febrila activitate comună politică, diplomatică, economică și militară pe care au desfășurat-o, atât Germania, cât și Uniunea Sovietică, pentru a „împărți” teritoriile statelor din Europa Centrală și de Est, fapt care a primit oficializarea prin așa-numitul Pact Molotov-Ribbentrop.

Capitolul trei se constituie într-un amplu și extrem de documentat rezultat al analizei relațiilor statornicite între membrii Coaliției Națiunilor Unite. Moscova a

vizat consimțământul aliaților britanici și americani față de „achizițiile” teritoriale sovietice, obținute, fie prin înțelegeri stabilite cu Hitler, fie prin înaintarea forțelor „eliberatoare” ale Armatei Roșii. În anii 1941-1942, atenția diplomației sovietice a fost orientată spre soluționarea problemelor militare, de altfel acute în acea perioadă. Până în 1944, guvernul sovietic s-a limitat la a-și exprima poziția față de propunerile americane privind organizarea postbelică a lumii, fără a prezenta inițiative proprii de amploare în acest sens. Având în vedere concepția președintelui Roosevelt despre rolul marilor puteri, Uniunea Sovietică a fost consultată permanent. Obținerea acordului Moscovei de a-și asuma angajamente privind cooperarea internațională postbelică, a fost considerat de către partea americană un important punct câștigat.

Ultimul capitol propune o viziune amplă asupra interacțiunilor și condiționărilor reciproce în care a apărut „lagărul socialist”, care se încadrează în istoria existenței comunismului, în care se regăsesc toate aspectele de fond al modelului totalitar sovietic, cu unele particularități albaneze, poloneze, cehoslovace, ungare, est-germane, iugoslave, românești, chinezești etc.

Anexele lucrării prezintă interesante documente inedite, deopotrivă de natură să clarifice intențiile și demersurile, dar și scopurile Kremlinului privind organizarea postbelică a lumii.

Lucrarea se constituie într-un viguros demers de analiză și conceptualizare a securității/insecurității unui actor de prim rang al Războiului Rece, reprezentând totodată, o invitație adresată celor preocupați de relațiile internaționale, de a reflecta asupra unor posibile viitoare evoluții geopolitice și geostrategice.

Laurențiu-Cristian Dumitru